

Benvolgudes i benvolguts,

és un honor esser avui aquí en representació de totes les mallorquines i de tots els mallorquins, seguint les passes d'altres il·lustres defensors de la nostra terra, de la que avui trepitjam, de la que és enmig de la mar i de la que se situa al sud del riu de la Sénia, de la que va de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó.

Aquesta consciència de pertinença a una col·lectivitat comuna definida per la llengua s'ha manifestat al llarg de la història; com deia Josep Pla, la nostra pàtria és aquella on quan deim "bon dia", ens responen "sí, sembla que fa bon dia". Però no per res transcendent a les persones: la nostra pàtria no és cap "unidad de destino en lo universal". La nostra pàtria existeix per una voluntat ciutadana lliure, per la lluita de generacions i generacions de catalans d'aquí i d'allà que han resistit durant segles els atacs més ferotges per tal d'esborrar-nos del mapa de nacions del món.

Aquests atacs tenen en la Guerra de Successió i en l'ús del dret de conquesta posterior el seu més clar inici i exemple. En aquella lluita el poble de Mallorca va tenir un paper cabdal, pobrament reconegut encara que suficientment documentat. Cit Bartomeu Mestre per relatar-ho breument: el març del 1705 varen arribar a Barcelona un centenar d'artillers mallorquins per enfortir la defensa de la ciutat. El maig del 1707, just després de la derrota d'Almansa, altres cent cinquanta artillers de Mallorca es desplaçaren i s'instal·laren a Barcelona. Ja en la plenitud de la guerra, el 26 d'octubre del 1713 i protegides només per tres vaixells d'escorta, arribaren vint-i-cinc naus mallorquines, estibades de menjar, vi, farina i pólvora que també desembarcaren cinquanta-tres artillers experimentats, reclutats per Francesc Antoni Vidal i dirigits pel capità Joan Saurina i el tinent Bartomeu Ballester. Encara dia 9 de setembre del 1714, just dos dies abans de caure la ciutat, dues naus mallorquines varen esquivar el setge marítim de les tropes felipistes i desembarcaren menjar i armes. La gent, entusiasmada, atribuí el coratge dels mallorquins a un miracle de la Mare de Déu de la Mercè. Els desembarcats lluitaren fins al final a les ordres de Joan Baptista Basset, el general maulet valencià. Es distingiren amb valentia Francesc Costa i Francesc Rovira. A tot això, al llarg d'aquells anys, sovintejaven tant les barques del bou, principalment d'Alcúdia, Palma i Felanitx, que els barcelonins, en veure les naus mallorquines carregades de queviures, feren popular la dita: "ara arriba el rebost de Mallorca!".

Aquí, en aquesta urna de l'honor mantinguda fins perdent nostres banderes, hi ha herois mallorquins, que sabien que defensar Barcelona és defensar Mallorca, i que la sort d'uns i altres anava i va unida. A ells els vull retre un especial homenatge i us deman que mai us n'oblideu. Ara fa 83 anys, Pere Oliver Domenge, batle republicà de Felanitx, va

pronunciar en aquest mateix lloc les següents paraules: “Hem vingut fins aquí a recordar les nostres víctimes d'aquella cruenta lluita que finí amb nostra llibertat, bo i anul·lant per la força, per punir els nostres afanys de viure la pròpia vida, la nacionalitat catalana. Mallorca fou el darrer baluard de la nissaga gloriosa dissortada. Va retre's a l'exèrcit del cavaller D'Aspheld, que omplí de dol i damnatge les rialleres planúries de Felanitx, la gentil, després que Barcelona, l'heroïna, era caiguda coberta de glòria als peus de la força. Repetides vegades, els braus vaixells de les illes forçaren el bloqueig de l'armada hispano-francesa per dur als heroics defensors de la ciutat queviures, elements de guerra i l'esperança en la victòria amb l'ajuda d'Anglaterra. En la malvestat de la Pàtria, l'instint i l'amor unien, en estreta abraçada les dues Catalunyes, el Principat amb l'illa blava. Fou la caiguda en esclavatge de Catalunya un nou triomf de la catalanitat de les Illes, la darrera prova de la lliure voluntat insular fermament catalana.”

Com va dir Pere Oliver, Mallorca fou el darrer baluard de la Corona d'Aragó; el 1714 no acabà la guerra, encara que els principals mitjans catalans i fins i tot les vostres institucions ho hagin fixat com a data dins un concepte parcialitzant del país i la lluita; perdonau la recriminació, ho faig amb la confiança que garanteix l'estima. Caiguda Barcelona el setembre del 1714, el virrei de Mallorca, Josep Antoni de Rubí i de Boixadors es negà a capitular davant dels emissaris de Felip V. Dia 16 de juny de 1715 l'exèrcit franco-espanyol amb deu mil soldats d'infanteria i un fort contingent de cavalleria i d'artilleria va desembarcar a Cala Ferrera, Cala Llonga i Cala Figuera; el comandava Claude François Bidal, designat marquès d'Asfeld i anys després mariscal de França, que havia participat a la batalla d'Almansa i dirigit el sàdic extermini i incendi de Xàtiva, per després atacar Tortosa i participar en el setge de Barcelona. va atacar Tortosa i participà en el setge de Barcelona. L'11 de juliol el virrei Rubí lliurava les claus de Palma al general francès, després de més de trenta dies de resistència a l'avanç de les tropes borbòniques. Queia Mallorca, ara sí, darrer territori de la resistència.

Després va venir l'annexió per dret de conquesta, el saqueig i espoli dels nostres recursos, la fulminació del nostre dret i de les nostres institucions amb els Decrets de Nova Planta, la progressiva marginació de la nostra llengua, el sotmetiment, en definitiva, a una Castella i a un sistema absolutista vencedors. I l'intent de fer desaparèixer la consciència d'unitat lingüística i per tant de país. Però no hi ha cranc que el poble venci! Deien els signants de la “Resposta als Catalans” de 1936 que “des que el rei En Jaume en 1229 conquistava Mallorca, la nostra illa ha seguit el seu camí per la història, coincident a voltes i d'altres divergent, unida o separada políticament de la Catalunya

continental. No ens importa ara. Una realitat ha surat per damunt totes les altres, en tots els temps, a la nostra terra, i és la realitat única, incommovible, de la llengua viva. I amb aquesta realitat ens emparam avui per afirmar-nos a nosaltres mateixos, segurs de la força incoercible que l'idioma representa, i amb la qual fiam totes les esperances de durada com a col·lectivitat humana, arrelada en un solar comú i dotada d'un esperit i d'una fesomia pròpia.”

Fa tres-cents anys de la derrota i seguim aquí. I seguirem. Som i serem, que diu la cançó. Però la lluita continua. Seguim dins Espanya no per lliure voluntat, no es cansen de repetir-ho, sinó per mor una obligatòria “indisoluble unidad del estado” d'origen quasi diví; seguim essent esquilmats per un sistema de finançament que ha de ser obertament qualificat d'espoli; patim atacs diaris al nostre poble autogovern i competències; i la nostra llengua segueix sense el reconeixement i l'ús que li pertoca i la seva unitat és qüestionada pels sectors més reaccionaris de la societat i l'espectre polític estatalista. A Mallorca en sabem molt, d'això. Però som i serem, encara que els dolgui.

Catalunya ha iniciat un procés engrescador, obert, incloent però sobretot lliure. Com fa tres-cents anys, i com sempre, comptau amb Mallorca; estarem al vostre costat.

Visca Catalunya i visca Mallorca.